

kroglico. Vsa oprava, sploh vse, kar se je dalo rešiti, je postavljeno sedaj v sobi mornaričnega oddelka v Haagu, soba je natančna kopija Barentsove kočice.

Barentsovi nasledniki.

Ekspedicija Holandcev je zadnji poizkus večjega obsega, priboriti si pot v Indijo okoli Azije. Malokdo je še mislil na tako težavno podjetje. Govorijo sicer o nekem Roule, da je prišel celo do 85°N, torej toliko kot Fram, a dokazov ni nikakih. Šele ko je holandska vzhodnoindijska družba dobila 1602 izključno pravico do poti okoli Rtiča viharjev, ki so si jo bili medtem priborili, so mislili

cesto ob otoku Vajgač v morje Kara. „Videli so tam domačine v čolnih, oblečeni so bili v kože pingvinov in drugih živali, čolni so bili napravljeni iz kože tulnjev. Puščice so nosili s seboj in neko vrsto sekire iz ribje kosti; niso hoteli trgovati in zaničevali so hrano in vsaktero pijačo Evropejcev.“ Ker pa Danci niso mogli naprej, so se podali kmalu domov, obiskali pa medpotoma še Islandijo in Grenlandijo. Spremljal jih je kot zdravnik Francoz de la Martinière, omenili smo ga že, ko smo govorili o kajakih (gl. str. 106).

Veliko važnejša nego danska je ekspedicija holandskega lovca na kite, Willem Flaminga; dvakrat je bil tam gori, l. 1664. in l. 1688., a mu nič prav nočejo verjeti. Sam namreč ni spisal ničesar, kar vemo, vemo iz poznejših poročil župana Witsena. Upanje na izdatnejši lov ga je speljalo iz zahodnega morja proti vzhodu. Objadral je Novajo Zemljo in prišel tudi mimo kočice svojega slavnega rojaka Barentsa, a je ni opazil, ker ni obstal v onem zalivu. Odtod je premeril morje Kara v smeri proti jugovzhodu, bilo je brez ledu — to se res včasih pripeti — in sklepal je iz tega, da je blizu tatarske celine (Sibirije), videl pa zemlje same ni. To domnevano celino so potem zarisali na karte in jo imenovali po nekem višjem mornarju deželo Jelmer. Danes vidijo v deželi Jalmaal poluotok samojedski, samo da ima Jalmaal oziroma Jalmaal svoj pravi pomen v jeziku domačinov in nima ničesar opraviti z Jelmerom. Ponovil je potovanje leta 1688., zopet je bilo morje prosto ledu, a vreme megleno in viharo. Prišel je tudi globoko v Matčkinov Šar.

V onih časih je neki drug Holanec, Kornelij Snobberger, obiskal Novajo Zemljo (l. 1675.) in našel tam svetle kamene. Mislil je, da je v njih dosti srebra, napolnil je ladjo z njimi, doživel pa doma veliko razočaranje, ker se ni izplačalo niti delo razbijanja in razkrajanja.

Zadnji poizkus, dobiti severovzhodno pasažo, je napravil tedaj angleški kapitan John Wood. Kakor bomo še videli, so se bili trudili Angleži brezuspešno, priti v Azijo okoli Amerike. Poročila Holandcev in lastne študije so jih pa utrdile v misli, da mora biti kak prehod v Azijo med

BOJ ZA PREDSEDSTVO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH:
TAFT GOVORI PROTI ROOSEVELTU.

zopet na severovzhod; nazadnje celo družba sama, da bi ne bilo nobenega tekmeca. Ladja za ladjo je odhajala, a zaprta so jim bila vrata že pri vходу v morje Kara, enkrat samkrat si je izvojeval kapitan Bosman prehod skoz Jugorski Šar, a led ga je takoj zapodil nazaj. Tudi Danci nastopijo. Njihovo torišče je sicer Grenlandija, kakor bomo še videli, semtertja pa poizkusijo svojo srečo tudi severno Evrope. Danski kralj Friderik III. je ustanovil l. 1647. trgovsko družbo in ta pošlje l. 1653. tri ladje v Severno Ledeno Morje, „s poveljem, paziti na vse obale, napraviti seznamek vseh krajev, kjer bodo pristali, in pripomniti, kaj bi bilo potrebno na tem ali onem kraju v poznejših slučajih.“ Koncem februarja so odšli, obrnili se proti Novaji Zemlji, ostali ob njej 16 dni ter se podali skoz